



Sint-Lucas Academie-Gent

Visietekst

versie juni 2014

1. TEN GELEIDE

visie: Inzicht, kijk, mening, optiek inzage

Gevonden op <http://www.woorden-boek.nl/woord/visie>

visie: Het vermogen om afstand te nemen van de dagelijkse praktijk; zich te concentreren op de hoofdlijnen en het langetermijnbeleid en dit te vertalen naar korttermijnbeleid.

bron: <http://members.home.nl/e.lansu/Competentiewoordenboek>

visie: Vormt zich een beeld van de toekomstige ontwikkelingen en ziet mogelijkheden om daarop in te spelen.

bron: <http://www.encyco.nl/nol.php>

visie: Wijze van zien of waarnemen

bron: <http://www.encyco.nl/nol.php>

D *at we onderwijs verschaffen,*

een kunstschool zijn,

mikken op voldoening en uitmuntendheid, de voortreffelijkheid voorbij.

Het is zeer verleidelijk op zoek te gaan naar woordbetekenissen als je iets uit te leggen hebt. ...dat elk van deze betekenissen wellicht nagels op koppen slaat en dat je wellicht eerder woordbetekenissen moet afleggen dan jezelf voldaan en op de borst te blijven kloppen.

visionair:vi - sio - nair [-zjoo`nèr] («Frans) I bijvoeglijk naamwoord ziende of gezien in of als een visioen; II de -woord (mannelijk) visionairen, visionairs ziener, iem. die visioenen heeft.

bron: <http://www.woorden.org/woord/visionair>

Tegen het licht van vroeger verdenk je dan ook gelijkgestemde woorden je te wijzen op je onvolmaaktheden en tekortkomingen. De stichter van de Sint-Lucasscholen (waarover verder uitgebreider en meer) was zo'n visionair maar de terminologie waarrond zijn project draaide was aardser en verhevener tegelijk. Het ging over het geven van mentaal voedsel, het bieden van structuur, de hoop brengen op een toekomst, het bestrijden van armoede en sociale onrechtvaardigheden en het aanleren van een denk- en handenarbeid die de miserie moest helpen verslaan. Voor jongens (en meisjes?) met een zeker 'talent' was er misschien uiteindelijk de uitweg van de 'Sierkunsten' en misschien zelfs, als je één van de besten was, de 'Architectuur' of de 'Schone Kunsten'. In die tijd was nog alles denkbaar en niet zo heel veel mogelijk. Ondertussen staan we al een heel stuk verder en zijn de *problematieken* waarvoor we staan, de gelegenheden die we krijgen en de noodzaken die we voelen helemaal anders gaan liggen. Of niet?

In volgend hoofdstuk proberen we onze visie anno begin 21^{ste} eeuw uit de doeken doen. Veel is inderdaad veranderd sedert de stichtingsdagen. Veel is complexer en confuser geworden. De artistieke wereld drijft meer op onzekerheid dan op normering en mensen 'opleiden' is omslachtig, meerduidig, veelvuldig en heel dikwijls redelijk verwarrend geworden. De la Salle en bouwmeester Bethune en zouden waarschijnlijk hun ogen en oren niet meer geloven.

Toch willen wij blijven geloven dat de eigenlijke waarden die beide heren dreef om 'hun' onderwijs te leiden er fundamenteel niet op veranderde, niet vervaagde en enkel de uitwendigheden de indruk wekken dat er anders wordt gedacht. Het gaat ons nog steeds over het vormen van mensen vanuit het respect voor hun menselijkheid. Onze *tekenkunst* modelleert nog steeds ons denken en/of ons doen. Het kunnen (weliswaar vooral een ander soort kunde dan destijds) staat nog steeds in blijde adoratie van ons creëren en ons creatief denkvermogen tast, zoekt en aait de fortuinlijkheid van de inspiratie. Met het verdwijnen van de 'pupiter' en de zwarte pij is enkel de methode geweken niet het engagement van het onderwijzend personeel, nog geen centimeter.

We zijn nog steeds idealisten
en we staan ten dienste
van de mens
van de schoonheid en van de reflectie.

Het zij zo.

De werkgroep voor visie.

2. IDENTITEIT

De SintLucasAcademie is een school voor deeltijds kunstonderwijs (DKO).

Ze volgt het 'Lasalliaans Pedagogisch Project'.

Naar vandaag vertaald houdt het project de volgende waarden.

Geloof in gelijkheid van kansen

Aandacht hebben voor de maatschappelijke en sociale werkelijkheid

Ontwikkelen van strategische initiatieven met betrekking tot:

de interactie tussen de school en haar omgeving

alle aspecten van de maatschappij

het voeren van een participatief en associatief schoolbeleid

Volgen van een levensstijl en een levenspraxis die tot doel heeft:

het zelfstandig, kritisch denken te ontwikkelen

een persoonlijk gerichte pedagogiek en didactiek

open staan voor nieuwe ontwikkelingen in de maatschappij.

Zij behoort tot het gesubsidieerd vrij onderwijs (VSKO).

3. STELLINGNAME EN VISIE

STELLING

Laat ons uitgaan van de ontwikkeling van een attitude om te reflecteren over en te communiceren met de wereld en jezelf door middel van beelden. De actuele kunst en de kunstgeschiedenis hebben hierin een pertinente plaats als werkmiddel en spiegel.

VISIE

- **Goesting**

Het leerproces start met goesting.

De kandidaat-leerling toont bereidwilligheid om zich voor het voorgestelde programma in te schrijven.

- **Communicatie**

Elke leerling die bereid is de beeldende kunst te zien als een communicatiemiddel kan in de SintLucasAcademie een opleiding starten.

Wanneer een vertrouwensrelatie ontstaat met de leerkracht, kan die bereidwilligheid groeien naar een open geest en een echt leerproces.

Het werken met beeldende middelen kan leiden tot een specifieke vorm van communicatie, die zich duidelijk kan onderscheiden van bijvoorbeeld de gesproken of geschreven taal. Ze kan onze zintuiglijke waarneming van de wereld waarin we vertoeven aanscherpen en zelfs wijzigen. Zich beeldend uitdrukken vergroot daarmee onze kennis en ervaring.

- **Bewust worden**

Beeldend bezig zijn laat de maker toe om de werkelijkheid intenser te beleven en te analyseren. Ons artistieke leerproces leidt naar een bewustwordingsproces, het intensiveren van de beleveniswereld en een manier waarop de mens uiteindelijk als denkend en voelend wezen in de wereld staat.

- **Proces**

Bij het beeldend ontwikkelen van vaardigheden, kennis en attitude moet in de eerste plaats een proces zichtbaar zijn en niet een resultaat.

Het gebruik van beeldende middelen ontstaat vanuit een noodzakelijkheid. Er geldt een onderzoekende houding waarbij voortdurend alles in vraag kan worden gesteld.

- **Maatschappelijke relevantie**

Het actief en passief¹ bezig zijn met kunst stuurt het algemeen communicatief en reflectief vermogen van het individu. Daarmee bewijst een gedegen artistieke opleiding zijn brede maatschappelijke relevantie.

- **Kunstgebeuren**

Het is belangrijk dat de leerling kennis kan nemen van de geschiedenis van een gekozen discipline, en dat het actuele kunstgebeuren bespreekbaar wordt gemaakt.

¹ Over het begrip 'passief' is er nog discussie, het begrip komt terug in de teksten van het ministerie van onderwijs en het wordt hier in die zin gebruikt. Passief verwijst naar de gebruiker en niet naar de maker.

4. DOELGROEPEN

De SintLucasAcademie richt zich tot volgende doelgroepen.

Kinderen (6 tot 12 jaar) en jongeren (-18 jaar)

Volwassenen (+18)

- Mensen die de opleiding beschouwen als een algemene (zelf-)ontplooiing (vrije tijd)
- Mensen die willen doorstromen naar het Hoger Kunstonderwijs.
- Afgestudeerden die het deeltijds kunstonderwijs zien als een aanvulling voor hun hogeschoolopleiding, in zowel artistieke als niet artistieke richtingen.
- Afgestudeerden die het deeltijds kunstonderwijs zien als een aanvulling voor de arbeidsmarkt.

Leerlingen met een functiebeperking

Het is ons uitgangspunt dat iedereen een studie in de beeldende kunsten moet kunnen aanvatten in de SintLucasAcademie. Toch is het wenselijk dat mensen met een functiebeperking dat bij de inschrijving meedelen. In een gesprek met de directeur en de betrokken leerkracht kan dan worden nagegaan, of en hoe het mogelijk is de lessen te volgen. De aard van het programma of de aanwezige infrastructuur kan immers een probleem vormen. In het schoolreglement zullen we nadrukkelijk wijzen op de wenselijkheid van die melding. De SintLucasAcademie kiest ervoor om principieel niemand uit te sluiten, en iedere functiebeperking individueel te benaderen. In een uitzonderlijk geval kan een uitsluiting of een doorverwijzing zich desondanks voordoen, als de leraar in een situatie komt waarbij hij in een onmogelijkheid verkeert om nog les te kunnen geven.²

Een tweede opmerking verwijst naar de specifieke onderwijsopdracht van het deeltijds kunstonderwijs. Waar ligt precies de grens tussen onderwijs en therapie? Een sluitend antwoord op deze vraag is moeilijk. In zekere zin handelt iedere leerling in een kunstonderwijs in mindere of meerdere mate, bewust of onbewust, vanuit een vorm van therapie. Leerlingen met een mentale functiebeperking kunnen dat probleem op het scherp van de snede brengen.

Leerkrachten worden tot op heden niet opgeleid om op een gestructureerde therapeutische wijze met beeldende middelen om te gaan. Onze opdracht is immers onderwijzen in de beeldende kunsten. Daarmee komen we bij de volgende vraag: wat is onze visie op dat onderwijs en welke eindcompetenties houden we voor ogen?

² Dat kan bijvoorbeeld door een uitgesproken houding van een leerling met een nefaste invloed op het leerproces van de andere leerlingen in de klas.

5. OMSCHRIJVING EINDCOMPETENTIES

De visiewerkgroep beschouwt onderstaande formulering van de eindcompetenties als een voorbeeld om tijdens de volgende studiedag tot een verfijning te komen volgens de doelgroepen, de niveaus en de disciplines.

We willen ons ook richten op het ontwikkelen van heel gerichte competenties in kortere modules. Zo kan de module eveneens een onderdeel vormen van de eindcompetenties in bijvoorbeeld een Hogeschool Beeldende Kunsten of een lerarenopleiding of ...

De eindcompetenties worden omwille van de leesbaarheid in punten onderverdeeld. Het spreekt voor zich dat ze niet te scheiden zijn en dus als een gelijktijdigheid moeten worden begrepen.

Onderzoekende ingesteldheid

Kennis: De leerling kent onderzoeksmiddelen en technieken die aan de realisatie van een werk voorafgaan.

Vaardigheden: De leerling kan zijn werk analyseren en de inzichten meenemen in zijn artistiek proces. De leerling kan zich documenteren ten behoeve van de ontwikkeling en de realisatie van zijn werk.

Attitude: De leerling is zelfkritisch en bereid tot reflectie over het eigen werk.

Technisch inzicht

Kennis: De leerling heeft kennis over de gebruikte media. De leerling is op de hoogte van verschillende werkwijzen eigen aan het gebruikte medium.

Vaardigheden: De leerling kan een beeldtaal verkennen door te experimenteren en te oefenen met materiaalkeuze en werkwijze.

Attitude: De leerling is flexibel en experimenteel ingesteld binnen materiaalkeuze en werkwijze.

Artistieke autonomie

Vaardigheden: De leerling kan vanuit eigen initiatief een individueel beeldend traject opstarten, waarmee die een inhoudelijke betrokkenheid heeft.

Attitude: De leerling is in staat tot zelforganisatie.

Intellectueel artistiek

Kennis: De leerling heeft een basiskennis van de geschiedenis en de actualiteit van het gekozen medium.

Vaardigheden: De leerling kan het eigen werk toetsen aan kunstenaars die een verwante problematiek of thematiek behandelen.

Attitude: De leerling is bereid zich te informeren over het terrein van de eigen artistieke bedrijvigheid.